

Gemersko-malohontské múzeum

Newsletter

WEB:

FACEBOOK:

INSTAGRAM:

FEBRUÁR 2026

DOČASNÉ VÝSTAVY

Gemersko-malohontské múzeum – kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja
Archeologické múzeum v Krakove – kultúrna inštitúcia Malopolského vojvodstva

MEŠTIANSKA KULTÚRA FAJČENIA TABAKU

22. január -
26. apríl
2026

VÝSTAVA

www.gmmuseum.sk

Meštianska kultúra fajčenia tabaku

22.01.2026 - 26.04.2026

Prostredníctvom výstavy, ktorú sme sprístupnili 22.januára 2026 sa návštevník preniesie do exotického sveta autentickej tureckej kaviarne so zariadením a v tomto priestore môže spoznať fajky objavené v kráľovskom meste Krakov. Tie poukazujú na záľubu obyvateľov tohto mesta v (zlo)zvyku fajčenia tabaku, ktorý sa v Krakove udomácňuje inšpirovaním sa z východnej (tureckej) tradície. Fajky poukazujú na skutočnosť, že doboví konzumenti používali tak miestne výrobky, ako aj vysokokvalitné fajky vyrábané v iných európskych centrách. Na výstave je prezentovaných 69 kusov fajok pochádzajúcich z obdobia od 17. storočia až do prvej polovice 20. storočia, ktoré predstavujú jedinečnú kolekciu v zbierkach Archeologického múzea v Krakove. Viac info [TU](#).

OSMANI a ich dedičstvo v Gemeri-Malohonte a v Novohrade

04.02.2026 - 10.05.2026

Z Gemersko-malohontské múzeum pripravilo výstavu, ktorá približuje obdobie osmanskej expanzie v regiónoch Gemera-Malohontu a Novohradu v 16. a 17. storočí. Výstava prezentuje zbierkové predmety osmanskej proveniencie, ktoré dokladujú prítomnosť Osmanov na našom území. Osobitná pozornosť bude venovaná dvom najvýznamnejším hradom z tohto obdobia v regióne – hradu Filakovo a Tureckému hradu na Sobôtke pri Rimavskej Sobote. Na výstave budú vystavené zbierkové predmety z týchto inštitúcií: Gemersko-malohontské múzeum, Hradné múzeum vo Filakove, Archeologické múzeum Slovenského národného múzea a Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied, v.v.i. Viac o výstave [TU](#).

Gemersko-malohontské múzeum – kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja
Gömör-Kisbonti Múzeum - A Besztercebányai Kerületi Önkormányzat Kulturális Intézménye

VÝSTAVA
KIÁLLÍTÁS

Na hranici dvoch svetov

Osmani a ich dedičstvo
v Gemeri-Malohonte a Novohrade

Két világ határáján

Török hódoltság
Gömörben és Nógrádban

4. FEBRUÁR
- 10. MÁJ
2026

Vystava realizovaná s finančnou podporou Národného kultúrneho fondu Maďarska.
A kiállítás Magyarország Nemzeti Kulturális Alapjának támogatásával valósult meg.

www.gmmuseum.sk

SPRIEVODNÉ PODUJATIA K VÝSTAVE

Gemersko-malohontské múzeum – kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja
Gömör-Kishonti Múzeum - A Besztercebányai Kerületi Önkormányzat Kulturális Intézménye

Na hranici dvoch svetov Osmani a ich dedičstvo v Gemeri-Malohonte a Novohrade

Pre školy
Iskolákknak

Strážcovia hradu / Várvédő vitézpróba
Zážitkové vyučovanie (zbrane, vojenské finty, obrana hradu v Osmanskom období).
Elményalapú tanóra (fegyverek, fortélyok, várvédelem a török korban).
Pre II. stupeň ZŠ - A1 felső tagozata számára.

10.02. a 12.02.2026, 9:30 hod./óra

Sobótka vs. Filakovo/ Szabadka vs. Füleki
Dobrodružný zosil - odhaľ záhady dvoch tureckých hradov!
Kalandfüzet - fejtse meg a két török kori vár rejtélyét!
Pre I. stupeň ZŠ - Az A1 alsó tagozat számára.

17.02. / 19.03. / 2026, 9:30 hod./óra

Dedičstvo Osmanov v Gemeri-malohonte a v Novohrade
Oszmánok öröksége Gömörben és Nógrádban
Odborná prednáška archeológa múzea, PhDr. Alexandra Botoša.
PhDr. Alexander Botoš, a múzeum régészének szakmai előadása, szlovák nyelven.
Pre SS - Középiskolások számára.

18.02.2026, 9:30 hod./óra

Chute, odevy, zvyky / Ízek, ruhák, szokások
Interaktívna hodina o každodennom živote v Osmanskej dobe s oživenou históriou.
Interaktív foglalkozás a török kor mindennapjairól, élő történelemmel.
Pre II. stupeň ZŠ - Az A1 felső tagozata számára.

10.3. a 14.04.2026, 9:30 hod./óra

Tóny tureckej píšťale/ Megszólt a töröksíp
Hravý storytelling o legende tureckej píšťale formou papierového divadla.
Játékos történetmesélés a töröksíp legendájáról papírszínház módszerrel.
Pre MŠ a I. stupeň ZŠ - Az A1 alsó tagozata és óvodák számára.

24.03. / 21.04.2026, 9:30 hod./óra

Z kartónu hradba / Kartonból kőfal
Vytvor si vlastný Turecký hrad na Sobótke!
Tervezd meg a szabadkai Török várad!
Kreatívna tvorivá dielne pre I. stupeň ZŠ.
Kézműves alkotóműhely az A1 alsó tagozat számára.

12. 3. / 23. 4.2026, 9:30 hod./óra

Kontaktná osoba/Elérhetőség:
Mgr. Dominik Hanula,
hanula@gmmuseum.sk
kontakt: 047/5632730

Účast pre školy je potrebné nahlásiť vopred!
Az iskolák előre jelezze részvételi szándékukat!

Két világ határán Török hódoltság Gömörben és Nógrádban

Sprievodné podujatia k výstave
Kísérőrendezvények a kiállításhoz

Pre verejnosť
Nagyközönségnek

Dedičstvo Osmanov v Gemeri-malohonte a v Novohrade
Oszmánok öröksége Gömörben és Nógrádban
Odborná prednáška archeológa múzea, PhDr. Alexandra Botoša.
PhDr. Alexander Botoš, a múzeum régészének szakmai előadása.

18.02.2026, 16:00 hod./óra

EXKURZIA.
Po stopách Osmanov - Oszmánok nyomában
Obhliadka zaniknutého Tureckého hradu na Sobótke v sprievode archeológa múzea.
A szabadkai török várrom szakmai bejárása a múzeum régészének vezetésével.

29.03.2026, 14:00 hod./óra

Vikendové tvorivé dielne
Hétvégi alkotóműhelyek

Počas otváracích hodín múzea
A múzeum nyitvatartási ideje alatt

Vône minulosti / Illatok a múltból
Výroba voňavej vrecúška s tureckou kávou.
Török kávé illatszások készítése.

14. - 15.02.2026

Náramok pre štatie / Makramé fonás
Pletenie náramkov z farebných šnúrok.
Szerencsekarkötő fonálból.

21. - 22.03.2026

Farby a vzory / Színek és minták
Maľba tureckých motívov.
Török motívumok festése.

25. - 26.04.2026

Zmena programu vyhradená!
A programváltozás joga fenntartva!

www.gmmuseum.sk

Výstava realizovaná s finančnou podporou Národného kultúrneho fondu Maďarska.
A kiállítás Magyarország Nemzeti Kulturális Alapjának támogatásával valósult meg.

SPRIEVODNÉ PODUJATIA K VÝSTAVE

Gemersko-malohontské múzeum – kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja
Gömör-Kisbalti Múzeum - A Besztercebányai Kerületi Önkormányzat Kulturális Intézménye

Na hranici dvoch svetov
Osmani a ich dedičstvo
v Gemeri-Malohonte a Novohrade

Két világ határán
Török hódoltság
Gömörben és Nógrádban

Vikendové tvorivé dielne
Hétfő esti alkotóműhelyek

14.- 15.02.2026

Vône minulosti
Výroba voňavého vrecúška
s tureckou kávou.

Illatok a múltból
Török kávéval töltött
illatszákok készítése.

Počas otváracích hodín múzea
A múzeum nyitvatartási ideje alatt

Výstava realizovaná s finančnou podporou Národného kultúrneho fondu Maďarska.
A kiállítás Magyarországi Nemzeti Kulturális Alapjának támogatásával valósult meg.

www.gmmuzeum.sk

PRE RODINY S DEŤMI vikendové tvorivé dielne

14-15.02.2026, sobota - nedeľa, medzi 9:00 a 17:00

Navštívte Gemersko-malohontské múzeum, pozriete si výstavu Na hranici dvoch svetov, spoznajte aké dedičstvo nám v regiónoch Gemer-Malohont a Novohrad Osmani nechali. Kým sa Vy kultúrne vyžijete, my sa postaráme o Vaše ratolesť a zabavíme ich v našej tvorivej dielni, kde si spoločne vyrobíme voňavé vrecúško s tureckou kávou. Pravá turecká káva, pripravená z čerstvo pomletých zŕn, ponúka bohatý zmyslový zážitok, ktorý presahuje bežnú kávovú arómu.

Intenzívna aróma: vďaka veľmi jemnému mletiu (ako hladká múka) sa z kávy uvoľňuje maximum aromatických látok. Mletá káva obsahuje viac ako 800 až 1 000 prchavých aromatických zlúčenín. Tieto látky vznikajú predovšetkým počas praženia a vďaka karamelizácii cukrov. Pridajte sa k nám, tešíme sa na Vašu návštevu!

ODBOBNÁ PREDNÁŠKA Dedičstvo Osmanov v Gemeri- Malohonte a v Novohrade

Spoznajte pôvod a dejiny Osmanov, ako aj ich expanziu v Európe, so zameraním na regióny Gemera-Malohontu a Novohradu. Autor Vám predstaví unikátnu lokalitu a archeologické nálezisko – Turecký hrad, ktorý je situovaný na brehu rieky Rimavy v časti Sobôtka pri Rimavskej Sobote. Je to najsevernejšie položená osmanská pevnosť v Karpatskej kotline. Predstavuje tzv. nížinný (vodný) typ hradu. Jeho zaujímavosťou je, že návštevník nemusí k hradu vystupovať, ale naopak zostupuje k nemu. Osobitná pozornosť bude venovaná tzv. tureckým mostom. V regióne sa zachovali turecké mosty v Poltári – Zelenom a v Hnúšti – Maši, pričom turecký most stál až do roku 1963 aj na Sobôtke.

Autor prednášky ďalej predstaví evanjelické kostoly a zvonice, na vežiach ktorých sa nachádzajú symboly polmesiaca. Pozornosť v prednáške bude venovaná aj výnimočným zbierkovým predmetom – archeologickým nálezom, militáriám a predmetom každodennej potreby, ktoré dokladujú prítomnosť Osmanov na našom území.

Prednáška Vám ponúka jedinečnú príležitosť nahliadnuť do obdobia, ktoré významným spôsobom ovplyvnilo dejiny regiónov Gemera-Malohontu a Novohradu.

Gemersko-malohontské múzeum – kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja
Gömör-Kisbalti Múzeum - A Besztercebányai Kerületi Önkormányzat Kulturális Intézménye

Na hranici dvoch svetov
Osmani a ich dedičstvo
v Gemeri-Malohonte a Novohrade

Két világ határán
Török hódoltság
Gömörben és Nógrádban

**18.FEBRUÁRA
2026**
16:00 HOD./ÓRÁTÓL

PhDr. Alexander Botoš

**Dedičstvo Osmanov
v Gemeri-Malohonte a v Novohrade**
Odborná prednáška archeológa múzea

Oszmánok öröksége Gömörben és Nógrádban
A múzeum régészének szakmai előadása

Vo výstavných priestoroch Gemersko-malohontského múzea
A Gömör-Kisbalti Múzeum kiállítótermében

Výstava realizovaná s finančnou podporou Národného kultúrneho fondu Maďarska.
A kiállítás Magyarországi Nemzeti Kulturális Alapjának támogatásával valósult meg.

Zmena programu vyhradená!
A programváltozás jogát fenntartva!

www.gmmuzeum.sk

Veverica obyčajná

Zoologické zbierky sú neoddeliteľnou súčasťou zbierkového fondu Gemersko-malohontského múzea. V roku 2023 sa nám zbierkový fond obohatil o dermoplastický preparát veverice obývanej, známej aj ako veverica stromová (*Sciurus vulgaris*). Vevericu patrí k najznámejším a tiež veľmi obľúbeným živočíchom našej krajiny. Je rozšírená prakticky na celom území Slovenska a Európy, ale stretneme sa s ňou aj v severnej Ázii až po Japonsko. Keď povieme veverička, väčšina ľudí si predstaví ryšavé zvieratko s huňatým, chlpatým chvostom. Môžeme sa však stretnúť aj s vevericami, ktoré majú šedohnedé až tmavohnedé sfarbenie. Rôzne sfarbené mláďatá sa vyskytujú často aj v jednom vrhu. Tmavo sfarbené veverice sa však väčšinou vyskytujú v horských, ihličnatých lesoch, kým ryšavé skôr v listnatých lesoch na nížinách. Veverice sú aktívne hlavne ráno a podvečer, v zime počas celého dňa. Stavbou tela sú prispôbené životu na stromoch, z ktorých zliezajú na zem len občas. Obrátne sa šplhajú po kmeňoch a konároch a skáču z jedného na druhý, pričom chvost používajú ako kormidlo a padák zároveň. Na stromoch si stavajú hniezdia, a v nich potom privádzajú na svet a vychovávajú mláďatá. Živia sa prevažne semenami, orieškami a výhonkami, ale občas aj mláďatami vtákov a vajčkami. V závislosti od množstva potravy môžu mať mláďatá aj 2 – 3 krát ročne, prvé sa v hniezdach objavujú práve vo februári. Rodia sa holé a slepé, no približne o osem týždňov sa už osamostatňujú. V posledných desaťročiach veverice strácajú plachosť a približujú sa k ľuďom. Môžeme ich tak stretnúť aj v parkoch, záhradách a cintorínoch, ale aj na sídliskách s dostatkom väčších stromov. Blízkosť ľudí im poskytuje ochranu pred predátormi, striehnu tu však na ne iné nebezpečenstvá, hlavne premávka. Tá sa stala osudnou aj tomuto jedincovi, ktorého zrazilo auto ráno 5. septembra 2022 na ulici Školská v Rimavskej Sobote. Viac informácií [TU](#).

PREDMET MESIACA -
A HÓNAP MŰTÁRGYA

FEBRUÁR 2026

Veverica obyčajná

Európai mókus

János Fábry bol osobnosťou, ktorá svojou činnosťou a pôsobnosťou presiahla hranice regiónu. Bol kľúčovou osobou spoločenského diania mesta, zakladateľom Gemerského župného múzea. K jeho osobe sa viaže viacero

Pamätná izba
Jánosa Fábryho
1830 - 1907

tematických oblastí. Práve preto sa múzeum rozhodlo vybudovať pamätnú izbu, ktorá dôstojným spôsobom prezentuje celoživotné dielo a aktivity tohto činného a všestranného profesora. Viac o expozícií [TU](#).

STÁLA VLASTIVEDNÁ EXPOZÍCIA

Expozícia prezentuje prírodné a kultúrne dedičstvo regiónu Gemer-Malohont. Vystavené sú predmety z oblasti paleontológie, geológie, zoológie, archeológie, histórie, etnografie a výtvarného umenia – napr. nálezy kostí mastodonta, tapíra či nosorožca z paleontologickej lokality Kostná dolina, pestrá kolekcia preparátov živočíchov, archeologické nálezy, zbierky dokumentujúce turecké vojny

a stavovské povstania, predmety cechovej výroby, historický a ľudový nábytok, odev, výrobky remeselníkov a umelecké diela zachytávajúce významné osobnosti a miesta regiónu Gemer-Malohont. Vzácnosťou je egyptská múmia a vajce najväčšieho nelietajúceho vtáka žijúceho na Madagaskare Vurona obrieho.

Viac o expozícií [TU](#).

ANIMAČNÝ PROGRAM

Virtuálna archeológia

Animačný program zameraný na spoznávanie života pravekého človeka v dobe kamennej, bronzovej a železnej. Žiaci sa oboznámia s významnými archeologickými nálezmi v Gemer-Malohonte, ktoré sa nachádzajú v expozícii múzea a spoznajú osobnosť Ľudovíta Húvössyho (1858 - 1939), ktorý stál pri formovaní archeologického fondu múzea. V praktickej časti aktivity žiaci pracujú s edukačnými úlohami na virtuálnej báze.

Prostredníctvom rozšírenej reality žiakom priblížime zbierkový predmet „spzoz skla“, môžu s ním virtuálne manipulovať a skúmať jeho vlastnosti. Aktivita je vhodná najmä pre žiakov 2. stupňa základných škôl, gymnázií a stredných škôl. Viac o programe sa dozviete [TU](#).

STÁLA EXPOZÍCIA

Návrat do minulosti: virtuálna realita

Zažite prehliadku stálej expozície múzea prostredníctvom moderných technológií zážitkového vzdelávania 21. storočia. Nasadením okuliarov pre virtuálnu realitu sa prenesiete v čase do výstavných priestorov múzea v roku 1913. Kapacita prehliadky je obmedzená, preto je potrebné účasť nahlásiť vopred.

Viac o programe sa dozviete: [TU](#).

Hand made

1882
GM
MÚZEUM

Gemersko-malohontské
múzeum
Nensbätter

FEBRUÁR 2026

NAŠE JEDINEČNÉ SUVENÍRY

MAGNETKA RIMAVSKÁ SOBOTA

Magnetky inšpirované historickými pohľadnicami z Rimavskej Soboty, ktoré sme získali v rámci akvizičnej činnosti. Pozrieť si ich môžete aj v rámci výstavy Pozdrav z Rimavskej Soboty.

Magnetky

Magnetky

MAGNETKA BUDOVY MÚZEA

Budova Gemersko-malohontského múzea - ručne vyrobená magnetka, krásna pamiatka a jedinečný suvenír. Múzeum od roku 1910 sídli v klasicistickej budove bývalých delostreleckých kasární z roku 1850. Budovu múzea projektoval budapeštiansky architekt Ferencz Miks, ktorý je autorom viacerých verejných stavieb v meste Rimavská Sobota.

JEDINEČNÉ NÁKUPNÉ TAŠKY

Udržateľnosť a praktickosť. Toto nás inšpirovalo pri výbere našich najnovších suvenírov... **BAVLNENÁ NÁKUPNÁ TAŠKA** z recyklovanej bavlny s motívom starých rimavskosobotských pohľadníc - skvelý spoločník na menšie nákupy. **SKLADACIA RPET nákupná taška**, ktorá vznikla recykláciou PET fliaš a iných plastových obalov. Poskladaná ideálna do kabelky, v prípade rýchlych nákupov vždy po ruke ;)

Nákupné tašky **ECO**

Rozvrh hodín

ROZVRH HODÍN

Rozvrh hodín s motívom Gemersko-malohontského múzea pre každého správneho školáka, skvelý pomocník v školskom roku 2025/2026.

VRECKOVÉ KALENDÁRE 2026

Krásne, historické pohľadnice v podobe vreckových kalendárov nám poskytnú jedinečnú možnosť pozrieť sa na Rimavskú Sobotu v podobe, ktorá nám približuje minulosť a (v mnohých prípadoch už aj) stratené zákutia Rimavskej Soboty. Vreckové kalendáre inšpirovala zbierka historických pohľadníc, ktoré nám ponúkajú fascinujúci pohľad na vývoj mesta v historickom období plnom politických, sociálnych a historických zmien.

Vreckové kalendáre 2026